GOD. XXVIII BROJ 11 BEOGRAD, OKTOBAR 1959 CENA 20 DIN.

VERSKI BLAGOVESTI

MESEČNIK

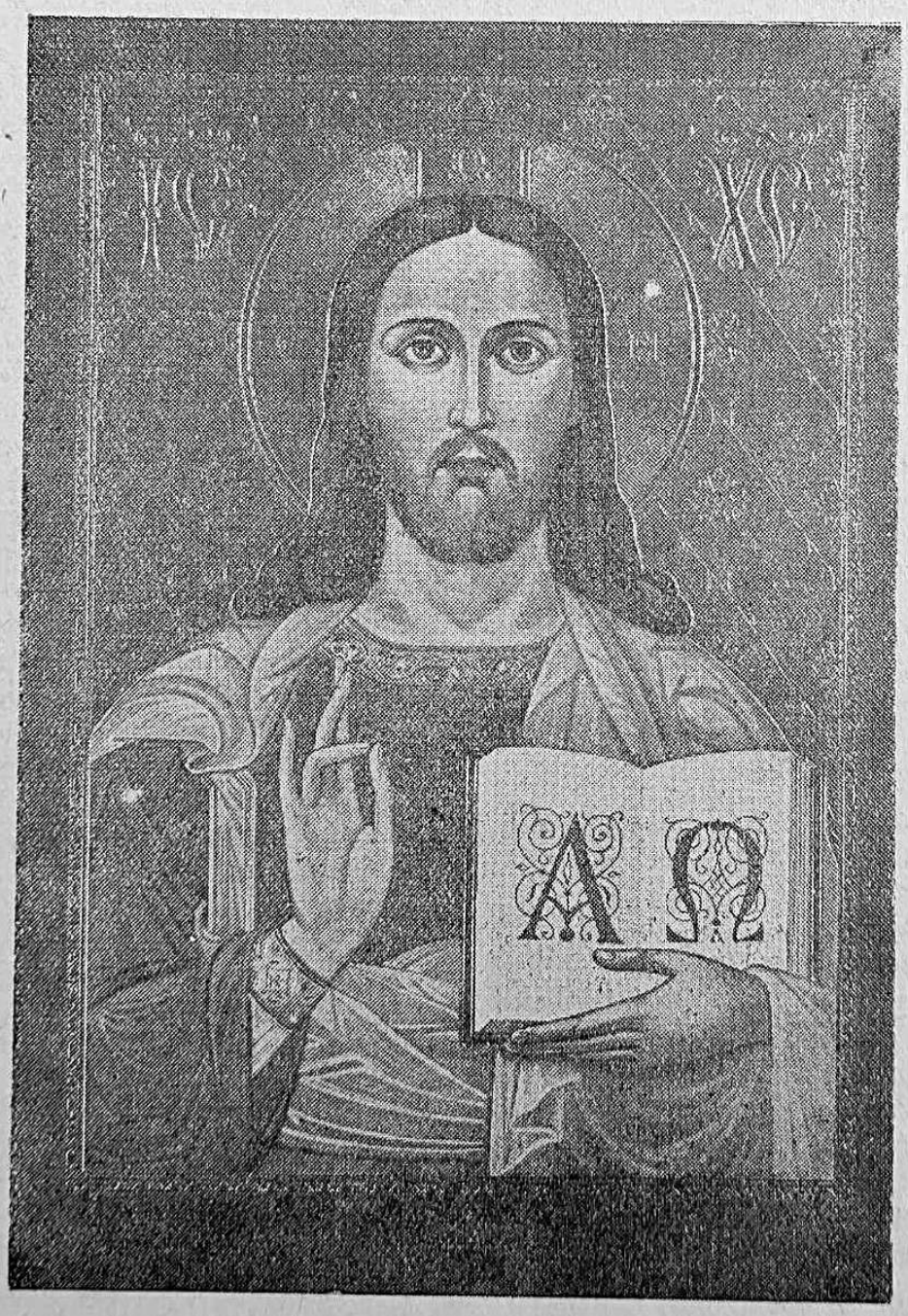

Krist Kralj

Njegova će vlast trajati večno i neće nikada proći. Nikada se neće oboriti kraljevstvo njegovo. (Dan 7, 14)

JAO, JAO, JERUZALEME!

Herod Agripa I, posljednji vladar iz herodovske dinastije na području Judeje, Samarije i Galileje, umro je naglom smrću godine 44. Po njegovoj smrti došlo je ovo područje pod vlast rimskih upravitelja. To je već drugi niz rimskih upravitelja u židovskoj zemlji, i on ide od 44 do 66 godine. Tada započinje iz povijesti dobro poznati židovsko-rimski rat, koji je potrajao više godina. Ovo razdoblje rimskih upravitelja ili prokuratora pokazuje, kako ratna temperatura sve više raste. Katastrofa će biti neizbježiva.

1. Ima u ovom razdoblju svega sedam upravitelja, a od njih samo dvojicu spominje Sveto Pismo, i to sv. Luka u Djelima apostolskim, u vezi sa životopisom sv. Pavla.

Prvi je upravitelj bio Kuspije Fadus (od 44 do 46). Židovski povjesničar Josip Flavije zabilježio je o svim tim upraviteljima mnogo podataka, no kako oni nisu uvijek od velike važnosti za poznavanje Novoga Zavjeta, ne ćemo se na njima zadržavati. Tek radi potpunosti navodimo i ostale upravitelje, a osobito one događaje iz njihova vremena, koji se odnose na povijest prvih kršćana iz apostolskih vremena.

Iza Fadusa dolazi Tiberije Aleksandar (od 46 do 48). Rodom je bio Židov iz ugledne aleksandrijske obitelji, rođak glasovitog židovskog učenjaka i pisca Filona. Nije dugo ostao u Judeji, ali se kasnije vratio kao zapovjednik rimskog generalštaba, za vrijeme židovsko-rimskog rata.

Za njegova nasljednika Ventidija Kumana (od 48 do 52) sve su se češće događale uzbune među Židovima. Množili su se tzv. razbojnici. To su uglavnom bili rodoljubi, koji su se povlačili u puste krajeve i pećine, i odanle poduzimali napade na Rimljane i njihove suradnike. Rimski su vojnici imali s njima dosta posla i nemilosrdno su ih progonili i ubijali.

2. Antonije Feliks (od 52 do 59) prvi je upravitelj ovog niza, koji se spominje i u Svetom Pismu. Feliks je nekoć bio rob. Josip Flavije veli za njega, da »je branio carska prava s ropskom dušom, sa svom okrutnošću i strašću«. Godine 54 naveo je na preljub Druzilu, sestru Heroda Agripe II, i uzeo ju sebi za ženu. Druzila se nedavno prije toga bila udala za Aziza, kralja iz Emese.

Za ovog se upravitelja nered u zemlji još i povećao. Uz »razbojnike« pojavili su se i tzv. sikariji. To su bili, rekli bismo moderno, atentatori, koji su se pri svojim napadima služili lakim bodežem nazvanim latinski »sika«. Nosili su taj bodež prikriveno pod plaštem i u većem skupu naroda, osobito prigodom svečanosti u hramu, iznenada bi tim oružjem proboli odabrane svoje žrtve. Tada bi zajedno s ostalima stali sažaljevati žrtvu i zgražati se nad zločincem. I Rimljani su se koji puta znali poslužiti uslugama sikarija. Sam je Feliks tako naručio kod njih umorstvo bivšeg velikog svećenika Jonate.

U ovakvim su se prilikama pojavili mnogi fanatici, koji su u pustinjskim predjelima okupljali lakovjerni narod, obećavajući im različita čudesa i predstavljajući im se, kao da su Mesije. Tada su se ispunile Isusove riječi: »Jer će mnogi doći u moje ime govoreći: Ja sam Krist, i mnoge će zavesti... Tada, ako vam tko reče: Evo, ovdje je Krist ili ondje, nemojte vjerovati, jer će ustati lažni Kristi i lažni proroci... Ako vam dakle reknu: Evo ga u pustinji, nemojte izlaziti, evo ga u sobama, nemojte vjerovati« (Matej 24, 5, 24—25).

Ni u svojoj rezidenciji Cezareji nije Feliks mogao održati reda. Židovi i pogani toga grada natezali su se i tukli radi prvenstva u gradu. Židovi su govorili, da su oni prvi, jer je Herod taj grad sagradio, a pogani su se pozivali na svoju vojnu posadu. Stvar je otišla pred cara u Rim i kad je u svibnju godine 66 došao iz Rima odgovor nepovoljan po Židove, to je bila iskra, koja je zapalila veliki rat.

O Feliksu je sveti Luka u Djelima apostolskim uz ostalo zabilježio i ovo: »Poslije nekoliko dana dođe Feliks s Druzilom, ženom svojom, koja je bila Židovka, i dozva Pavla i slušao ga je o vjeri u Krista Isusa. A kad je on raspravljao o pravdi i o čistoći i o budućem sudu, uplaši se Feliks i reče: Idi za sada. Kad budem imao vremena, opet ću te pozvati. Uz to se i nadao, da će mu Pavao dati novaca, zato ga je češće pozivao i s njim se razgovarao. A kad se navršiše dvije godine, izmijeni Feliksa Porcije Fest. A Feliks hoteći ugoditi Židovima, ostavi Pavla u tamnici' (24, 24—27).

3. Porcije Fest bio je upravitelj od godine 59 do 62. I njega spominje Sveto Pismo u vezi sa svetim Pavlom. Svetog Pavla zatekao je u tamnici. Pokazao se prema njemu pravedan, jer ga nije htio izručiti židovskom sudu, nego ga je poslao u Rim pred carski sud, prema želji samoga Pavla.

Umro je za trajanja svoje upraviteljske službe. Novi upravitelj nije odmah stigao, pa su to razdoblje iskoristili veliki svećenik Anan i njegovi pristaše, da se obore na apostole i druge Kristove sljedbenike. Anan optuži svetog Jakova Mlađeg, rođaka Isusova, i druge neke kršćane, kao prekršitelje Zakona, i dade ih osuditi na kamenovanje. Sveti Jakov, biskup jeruzalemski, bio je poštovan zbog velike svoje svetosti i od samih Židova. Umro je oko Pashe godine 62.

4. Još su dva upravitelja vladala prije početka rata: Albin (od 62 do 64) i Gesije Flor (od 64 do 66). Ovaj je posljednji prema mišljenju Josipa Flavija bio najgori od svih. Predviđajući žalosnu budućnost, mnogi su Židovi odselili u druge zemlje. Judeja je bila puna uzbuđenja, fantastičkih glasina i očekivanja. Uzbuđeni su ljudi držali, da su vidjeli različite duhove i viđenja, i čuli tajinstvene riječi pune zlokobnog sadržaja. Već godine 62 počeo je prolaziti jeruzalemskim ulicama suludi neki čovjek, koji je svaki dan vikao: »Jao, jao, Jeruzaleme! Jao narodu i gradu!« Tukli su ga, rugali mu se, zatvarali ga, bičevali do krvi, no on je neprestano izvikivao svoje zlokobne riječi. To je potrajalo sedam godina i pet mjeseci. Za vrijeme opsade Jeruzalema vikao je jednog dana: »Jao gradu, jao narodu i hramu!«, i tada ga pogodi kamen bačen iz rimskog ratnog stroja katapulta. Još je uspio zaviknuti: »Jao i meni!«, i srušio se mrtav.

Stravični nagovještaji ovog vjesnika ni izdaleka nisu bili na visini teške stvarnosti, koja je čekala Židove u godinama rata s najvećom vojnom silom onog vremena, s Rimljanima.

ČUVAJ SVOJE KRŠTENJE

Vrlo omiljeni prizor u starokršćanskoj umjetnosti, koji se odnosi na sakramenat sv. krsta jest kateheza đakona Filipa (Djela Apost. 8, 36—38). Događaj je veoma dirljiv i didaktično poučan. Đakon se na svojem putu susretne sa čovjekom Etiopljaninom, dvorjanikom i dostojanstvenikom etiopske kraljice Kandace, koji bijaše došao u Jeruzalem, da se pokloni Bogu. Putem mu je Filip tumačio Sv. Pismo i propovjedao evanđelje. Dvoranin tako poučen, odmah zaželi da bude kršten i netom dođoše do neke vode, reče Filipu: »Evo vode, što brani meni, da se krstim?« Kad je Etiopljanin potvrdio da vjeruje u Isusa Krista, stanu kola, obojica siđu na vodu i Filip ga krsti.

Ovaj prizor bio je često prikazivan na slikama u katakombama i na sarkofazima. Koji je razlog, da se toliko isticalo? Poduka bi bila slijedeća. U prvim stoljećima kršćanske Crkve, kako smo već spomenuli, vladao je loš običaj, da su mnogi vjernici odgađali primiti sv. Krst sve do zrelije dobe, pa čak i do časa smrti ili pak u slučaju kakve teške bolesti. Zaista oni su bili poučeni u vjeri, poznavali su vjerske istine u katehumenatu, bili su svijesni, da svoje krštenje moraju čuvati čisto, nevino i neporočno, dakle da moraju biti praktični kršćani, jer su to svečano i lično sami obećali, primajući taj prvi sakramenat. Bojali su se da se potpuno odreknu svjetskog uživanja i da neporočno čuvaju svoje krštenje. Mnogi su tako i ako poučeni, griješili i dalje u uvjerenju, da će im sa krštenjem biti oprani svi grijesi, te da će se moći prikazati pred licem nebeskog Suca kao nevini. Oni, koji su primali krštenje na postelji zvali su se grčki »klinićari«, a latinski »grabatariji«. Prizor Filipa i Etiopljanina bila je jasna poduka katehumenima, da prime sv. krst. Svaki katehumen poslije svršetka katehetične vjerske poduke morao bi uskliknuti s Etiopljaninom: »Evo vode, što brani meni, da se krstim.«

O odlaganju primanja krštenja govori nam mnogo crkvena povijest. Prvi kršćanski vladar Konstantin Veliki tek na kraju svoga života primio je sv. krst. To mu se zamjera. Ali se ne može zanijekati, da je bio ne samo prvi, već i najveći kršćanski vladar, koji je dao temelje kršćanskoj državi i onoj civilizaciji, koju mi i danas nazivamo kršćanskom. Danas ga mi najbolje razumijemo, jer naša doba sliči puno prvim decenijama četvrtog stoljeća. Onda se stvarala kršćanska kultura i umjetnost, šta sve mi sada moramo obnavljati. Jedno i drugo rađa se teško i bolno. Konstantinovo iako kasno krštenje bilo je pečat i kruna njegovog rada, zaista njegova veličina, koja se izdiže iznad mnogih vladara, koji su nosili titule: katolički, apostolski, kršćanski i najkršćanskiji. Istočna Crkva štuje ga i danas kao sveca, a njegov kip u predvorju bazilike sv. Petra u Rimu jest spomenik velikom caru, koji je mnogo štovao Prvaka Apostolskoga i nad njegovim grobom sagradio veličanstvenu baziliku, na čijim je temeljima ova današnja.

Veliki crkveni naučitelj i otac sv. Ambroz bio je po rođenju i obiteljskom odgoju kršćanin, ali je primio sakramenat sv. Krsta tek u 34 godini života. Bio je izabran za biskupa milanskog od klera i naroda, a još je bio katehumen. Po crkvenom zakoniku bilo je zabranjeno birati za biskupa jednog katehumena, ali se u slučaju Ambroza prešlo preko toga, što se u crkvenoj disciplini do tada nije nikada dogodilo. Primio je krštenje u milanskoj bazilici na 30. novembra g. 374, a osam dana poslije krštenja, dne 7. decembra, bio je u istoj bazilici posvećen za biskupa. Dan njegovog biskupskog posvećenja štuje se danas u Crkvi kao njegov blagdan. Ambroz je do smrti neporočno čuvao svoje krštenje, a krštenicima je držao divne govore.

Otac sv. Augustina bio je poganin, kasno je postao katehumen, a tek na smrtnoj postelji bio je kršten. Po ondašnjem običaju ni mali Augustin nije bio kršten. Njegova majka sv. Monika netom ga je rodila, prekrižila ga je znamenom križa na čelu sa malo soli. Tako su radile i druge pobožne majke u Africi. Po majčinoj ljubavi, on je bio već upisan u legiju Kristovu, ali tek u sutonu svoje mladosti, u 33 godini života primio je krštenje kao nagradu i pobjedu poslije dugih i teških borbi te majčinih suza. Njegovo krštenje bilo je njegovo konačno obraćenje i početak svetosti do blažene smrti. Augustina je krstio sv. Ambroz u milanskoj katedrali na Vigiliju Uskrsa u noći od 24—25 aprila g. 387. Skupa s njim primio je krštenje i njegov naravni sin Adeodat, koji je imao 15 godina, te njegov najveći prijatelj Alipije. Vigilija je bila dovršena i počela je ruditi uskrsnja zora. Pjevajući 41: »Kao što jelen žudi za izvorom voda, tako žudi duša moja za tobom, o Bože,« približi se zdencu krstionice. Svukao se go i i okrenut prema Istoku odrekao se po tri puta sotone i svih djela i raskoši njegovih. Zatim ga je sv. Ambroz pitao, da li vjeruje u Oca, Sina i Duha Svetoga. Kad je odgovorio da vjeruje, triput ga zaronio u vodu i bio je kršten u ime Presv. Trojstva. Odmah je obukao bijelu haljinu (tuniku) i uputio se u krizmaonicu, gdje mu je biskup Ambroz postavio ruku nad glavom, pomazao mu čelo s uljem sv. Krizme, pomiješanim s balzamom i znamenovao znakom križa. Augustin je postao atleta Kristov. Po starom običaju milanske Crkve biskup je Augustinu i ostalim novokrštenicima (neofitima) oprao noge po primjeru našeg Spasitelja. Odjeven u bjelini i sa svijećom u ruci prisustvovao je uskrsnjoj Misi u bazilici, gdje je po prvi put primio sv. pričest pod prilikama kruha i vina. Poslije pričesti, po starom običaju onih vremena, Augustin je popio čašu mlijeka, pomiješanog s medom kao znak, da je sada postao građanin one obećane zemlje, u kojoj po rečima Sv. Pisma teče med i mlijeko.

Stari biskup Ambroz bio je veseo i neznajući da će s mladim Augustinom jednoga dana biti čašćen na oltarima za vječna vremena. Najradosnija je bila njegova majka sv. Monika, koja je prisustvovala trima sakramentima svoga sina. Kad su se povratili kući Monika je svojem sinu poljubila prsa kao kršćaninu po starom običaju vjernika sjeverne Afrike. Augustin se uvijek sjećao svoga krštenja i neporočno ga je čuvao. Kao biskup držao je divne propovjedi novokrštenicima, kojima je govorio: »Ako si preporođen, gde ti je novi život? Ako si vjernik, gdje ti je vjera? Čuvajte svoje krštenje!«

Naš Dalmatinac sv. Jeronim, iako je bio sin pobožnih kršćanskih roditelja, primio je sv. krst tek u 24 godini života u Rimu za pape Liberija oko g. 366. Roditelji Jeronima nijesu ga dali u djetinstvu krstiti zbog istih razloga, koje smo već spomenuli. Crkva takav običaj nije nikada odobravala, ali ga je ipak još trpjela. Katekumen ili nekršteni kršćanin bio je naš Jeronim dugo godina, ali mu je vjera bila u srcu živa, te je često pohađao grobove Petra i Pavla i ostalih mučenika u katakombama. Nažalost živeći u ambijentu, koji je imao još mnogo poganskog duha, nije sačuvao sasvim neokaljanu bijelu odjeću, koju je dobio na krštenju. Povučen u kalcidsku pustinju u Arabiji, činio je pokoru za svoje mladenačke grijehe i u svojim poslanicama javno ispovjedio. Nije ostao pesimista u pogledu milosrđa Božjega, već je sačuvao kršćansku vedrinu i dobro raspoloženje, tu veoma rijetku kršćansku krepost.

Uvod u svetski euharistički kongres. Kao svečani uvod u svetski euharistički kongres 1960 u Münchenu »Fides Romana« priređuje 5 i 6 septembra veliku objavu molitve za srećan tok svetskog euharističkog kongresa. Tom prilikom bio je predat i relikvijarij koji je poklonio papa Pijo XII za euharistički svetski kongres a koji sadrži jedan članak prsta blagosivljajuće ruke svetog pape Pija X. Na ovoj svečanosti također obavljale su se molitve za podignuće pape Pija XII na čast oltara i za papu Ivana XXIII.

ŽIVOT DOMINIKA SAVIJA

21. Poglavlje

Dominikova misao na smrt i priprava na smrtni čas.

Tko je pročitao što smo dosad napisali o mladom Dominiku Saviju, rado će priznati, da je njegov život bio neprestana priprava na smrt. On je pak držao, da je družbica »Bezgrešnog Začeća« uspješno sredstvo, da si osigura zaštitu Blažene Djevice Marije na smrtnom času, za koji je svaki slutio, da se približuje Dominiku. Ne znam, da li je on primio od Boga kakvu objavu o danu i okolnosti svoje smrti, ili je imao pobožnu slutnju. Sigurno je pak, da je on mnogo prije o njoj govorio, te da je tako točno opisivao sve okolnosti, da onaj, koji je iza njegove smrti o tom govorio, nije to mogao točnije učiniti. Radi njegovog zdravstvenog stanja nastojalo se svom brigom, da se umanji njegova marljivost u učenju i u pobožnim vježbama. Uza sve to ipak su svaki dan slabile njegove sile, kako zbog njegove naravne slabosti i nemoći, tako i zbog neprestane napetosti duha. On je to sam opazio, te je više puta rekao: »Treba da bježim, inače će me na putu zateći noć.« Time je htio reći, da mu preostaje još samo malo života, da mora biti marljiv u izvršivanju dobrih djela, da ga smrt ne preteče.

U našim zavodima vlada običaj, da imadu gojenci jedamput u mjesecu pripravu za dobru smrt. Ova se vježba sastoji u savjesnoj mjesečnoj ispovijedi i u sv. pričesti, na koju se svaki tako pripravi, kao da bi mu bila zadnja u životu. Papa Pijo IX obogatio je u svojoj velikoj dobroti ovu pobožnu vježbu raznim oprostima. Dominik je to obavljao tolikom sabranošću, da veće ne može biti. Na koncu svetih obreda običavaju moliti za onoga od prisutnih, koji će najprije umrijeti. Jednog dana reče on u šali: »Mjesto da kažete: za onoga, koji će umrijeti, recite ovako: Jedan Očenaš i Zdravo Marijo za Dominika, koji će od nas prvi umrijeti.« Tako se češće izrazio.

Prema koncu travnja 1856 dođe on pred upravitelja i upita ga što mu je činiti, da dobro proslavi mjesec Marijin.

Ti ga moraš ispunjavati vjernim ispunjavanjem svojih dužnosti: nadalje moraš svaki dan pripovijedati na čast Marijinu jedan primjer, te tako živjeti, da možeš svaki dan pristupiti k stolu Gospodnjemu.

Nastojat ću da to točno vršim, ali koju milost da izmolim.

Moli prebl. Djevicu, da ti izmoli zdravlje i milost, da se posvetiš.

— »Da mi pomogne da se posvetim, da sveto umrem i da mi bude u pomoći na smrtnom času, te da me odvede u nebo.«

I doista je Dominik pokazivao taj mjesec toliku gorljivost, da je priličio anđelu u ljudskom tijelu. Što god je pisao, odnosilo se na Mariju. Ako je učio, pjevao, išao u školu, sve je radio njoj na slavu. Uvijek je nastojao da imade za odmor u pripravi po jedan primjer, koji je pripovijedao drugovima, što su se oko njega skupili.

Jednog mu dana reče neki od drugova: »Ako sve učiniš ove godine, što će ti preostati za sljedeću?«

»Pusti me samo da radim«, odgovori on, »ove ću godine činiti što uzmognem; u budućoj ću ti, ako budem još živio, već kazati, što mi je činiti.«

Budući da sam pokušao sva sredstva, koja bi mu mogla povratiti zdravlje, pozvao sam liječnika, da se o tome posavjetujemo. Ovi su se divili vedrini, živahnosti i zrelosti Dominikovih odgovora. Dr. Franjo Vallauri, jedan od pozvanih liječnika, reče pun čuđenja: »Ovaj je dječak doista dragocjeni biser.«

— »Što je uzrok bolesti, koja njegovo zdravlje svaki dan sve to više slabi?« — upitah ga na to.

— »Njegova slabašna narav, njegov prerano zreo razum i neprestana napetost duha, jesu kano sisaljke, koje mu pomalo oduzimaju sok života.«

— »Koje bi mu zdravstveno sredstvo moglo najviše koristiti?«

— »Koristan bi bio lijek, da ga pustimo neka ide u nebo, jer mi se čini, da je za njega vrlo zreo. Jedino što bi mu moglo produljiti život jest, da za neko vrijeme potpuno napusti nauke, te da se zabavlja tjelesnim poslovima, koji su primjerni njegovim silama.

22. Poglavlje

Dominikova briga za bolesne. — On ostavlja oratorij. Njegove riječi kod ove prigode.

Očevidno malaksanje Dominikovih sila nije bilo takve vrsti, da bi on zbog toga morao biti neprestano u krevetu, već je katkada išao u školu i u sobu za studij ili se bavio kućnim poslovima. Osobito je rado dvorio bolesne pitomce, ako ih je bilo u zavodu.

— »Ja si ne stječem pred Bogom nikakvih zasluga pomaganjem i posjećivanjem bolesnika, jer to činim prevelikom dopadnošću. To je za mene vesela zabava.«

Dok ih je dvorio u tjelesnim stvarima, znao im je uvijek vrlo dobro prišapnuti i kakve pobožne misli. »Ovaj 'kostur«, — reče on nekom bolesnom drugu, »ne će uvijek trajati, zar neš Čovjek ga mora malo po malo izrabljivati, dok ne dođe u grob; ali onda, dragi moj, onda će naša duša, oslobođena od okova tijela, sva sjajna poletjeti u nebo i ondje zadobiti vječno zdravlje i blaženstvo.

Neki se učenik ustručavao uzeti propisani lijek, jer je bio gorak. »Dragi moj«, reče mu

Dominik, »mi moramo upotrebiti svako sredstvo, jer dok tako radimo, slušamo Boga. On nam je dao i liječnike i lijekove, jer su nam oni potrebni, da opet zadobijemo izgubljeno zdravlje. Ako zbog gorkog lijeka osjećamo kakvu odvratnost, time ćemo steći veću zaslugu za dušu. Uostalom, zar misliš da je lijek tako gorak, kao što je žuč, pomiješana s octom, čime su Isusa napojili na križu?« Ove, vrlo umjesne riječi, učiniše, da mu se nije nitko više usudio protiviti.

Premda je Dominikovo zdravlje već vrlo oslabilo, ipak je bio za njega povratak kući vrlo bolan, jer mu je bilo žao, što mora prekinuti nauke i običajne pobožnosti. Nekoliko mjeseci prije toga poslao sam ga kući, no on je ostao kod kuće samo nekoliko dana, te se naskoro opet pokazao u oratoriju. Moram priznati, da je to za nas obojicu bilo teško. Ja bih ga rado na svaki način zadržao u zavodu. Moja sklonost prema njemu bijaše takva, kao oca prema sinu koji se pokazuje najdostojnijim njegove ljubavi. No budući, da su mi liječnici savjetovali, poslušao sam njihov savjet, to više, što sam pred nekoliko dana opazio kako jako kašlje.

Poručili smo dakle ocu i ustanovili, da će otići 1. ožujka 1857. Dominik se podloži mojoj naredbi, ali samo zato, da Bogu prinese žrtvu.

— »Zašto ideš tako nerado kući?« — pitaju ga nekoji od drugova. Ti bi morao biti veseo, jer ćeš opet biti u krugu svojih roditelja! — Dominik im odgovori: »Ja želim svoje dane dovršiti u oratoriju.«

— »Ti ideš kući, a kad se oporaviš, vratit ćeš se natrag.«

— »Oh! To svakako ne, nikako ne. Ja odlazim i ne ću se više nikada vratiti.«

Na večer prije odlaska nisam ga se mogao riješiti; uvijek je imao štogod pitati. Među ostalim reče: »Što je najbolje činiti bolesniku, da si steče zasluge kod Boga?« — »Ako često žrtvuje Gospodinu svoje boli.«

— »Što bi on mogao još učiniti?«

— »Žrtvovati Bogu svoj život.«

— »Mogu li biti siguran, da su mi grijesi oprošteni?«

— »Ja te u ime Božje uvjeravam, da su ti oprošteni.«

— »Da li mogu biti miran za spas svoje duše?«

— »Jest, obaziruć se na milosrdnost Božju koja ti ne će uzmanjkati, možeš biti siguran, da ćeš spasiti svoju dušu.«

— »Ako bi me nečisti duh htio napastovati, što ću mu odgovoriti?«

— »Odgovori mu, da si ti prodao svoju dušu Isusu, koji ju je otkupio svojom krvlju; ako bi te pakleni duh još dalje napastovao, pitaj ga, što je on učinio za tvoju dušu. Isus Krist je prolio svu svoju Krv, da je izbavi od pakla i odvede sa sobom u nebo.«

— Da li ću moći vidjeti iz neba svoje drugove u oratoriju i svoje roditelje?«

— »Jest, iz neba ćeš vidjeti sve, što se zbiva u oratoriju, vidjet ćeš svoje roditelje i sve, što se njih tiče, a i bezbroj drugih prekrasnih stvari.«

— »Hoću li ih moći posjetiti?«

— »Ti ćeš slobodno moći doći k njima, ako će to biti na veću slavu Božju.«

Takva i slična pitanja stavljao mi je kao onaj koji već jednom nogom stoji na nebeskim vratima, te prije nego uđe, hoće da još sazna, što će unutra naći.

23. Poglavlje

Dominik se oprašta od svojih drugova.

Ujutro je na dan svoga odlaska obavljao Dominik sa svojim drugovima pripravu za dobru smrt, te se ispovijedio i pričestio tolikom pobožnošću, da meni, koji sam bio tomu svjedok, nedostaje riječi, kojima bih to mogao iskazati. »Ja moram«, reče on, »ovu vježbu dobro obaviti, jer se nadam, da će to doista biti priprava za moju sretnu smrt. Ako možda putem umrem, sad ću se barem pričestiti.« Vrijeme, što mu je ujutro preostalo, upotrebio je u to, da uredi svoje stvari. Kovčeg je tako zabio, kao da ne će nikada više trebati iz njega uzimati stvari za upotrebu. Zatim posjeti redom svoje saučenike, te ovomu dade dobar savjet, onoga upozori da se čuva stanovite pogreške, drugoga opet opomene, da ustraje u dobru. Jednoga, kojemu je bio dužan 10 filira, pozove k sebi i reče: »Hodi ovamo, da poravnamo naše račune, inače bi me ove stvari smetale, kad ću morati polagati račun pred Bogom.« Govorio je i s članovima družbe »Bezgrešnog Začeća«, te ih je živahnim riječima bodrio, da ostanu vjerni obećanjima, što su ih zadali Mariji, te da imadu u Nju najveće pouzdanje. U času odlaska pozove mene, te mi odvažno reče ove riječi: »Vi dakle ne ćete u Mondonio. Ja bih vam bio još samo nekoliko dana na teret, a onda bi bilo sve svršeno; no neka se vrši volja Božja! Ako budete išli u Rim, sjetite se kod sv. Oca moga savjeta o Engleskoj. Molite, da umrem sretnom smrću. S Bogom, dok se vidimo u nebu!« Bijasmo došli do vrata što vode iz oratorija, i on je još uvijek stiskao moju ruku. Najednom se okrene k drugovima, koji su ga okruživali te reče: »S Bogom, dragi drugovi, s Bogom svi! Molite za me. Do viđenja tamo, gdje ćemo biti uvijeke s Bogom sjedinjeni!« Bio sam na vratima dvorišta, i gledao ga kako se natrag obazire. Napokon mi reče: »Dajte mi ipak nekakvu uspomenu!«

— »Reci mi, kakav dar želiš. Odmah ćeš ga imati! Želiš li kakvu knjigu?

— »Ne, nešto bolje.«

— »Želiš li novac za put?«

— »Izvrsno! Novac za put u vječnost. Vi ste kazali, da ste dobili od pape nekoliko potpunih oprosta za smrtni čas; upišite i mene u broj onih, koji mogu postati dionicima potpunog oprosta.«

— »Jest, sinko moj! Ti možeš još biti primljen u broj onih, i ja idem odmah upisati tvoje ime.«

Nato ostavi oratorij, u kojem je tako rado boravio tri godine, dajući dobar primjer svojim drugovima i poglavarima, da se više nikad u nj ne povrati.

Mi smo se svi čudili tomu neobičnom oproštaju. Znali smo, da je bolestan, ali jer je bio uvijek izvan kreveta, nismo stavljali veliku važnosti na njegovu bolest. Budući da je osim toga sačuvao uvijek vedro lice, nije mogao nitko upoznati što i koliko trpi. I premda smo se začudili onim neobičnim riječima, kojima se s nama oprostio, ipak smo se nadali, da će se opet k nama vratiti. Ali to nije bilo tako. On je bio zreo za nebo. Za svoga kratkoga života stekao je plaću pravednika kao onaj koji je već dugo vremena živio. Gospodin ga je htio pozvati k sebi u cvijetu njegovih godina, da ga izbavi iz pogibelji, u kojima često i najbolje duše pretrpe brodolom.

(Nastavit će se)

GRADE CRKVU KAO U SREDNJEM VIJEKU

U pariškom časopisu »Ecclesia« napisao je Jean Bailleul zanimljiv članak o gradnji jedne crkve u Francuskoj. Donosimo ovdje neke podatke iz toga članka za naše čitatelje.

U jednom se dijelu kršćanstva probudio duh Srednjeg vijeka. To nam pokazuju radnici, koji u subotu, na svoj slobodni dan, grade crkve: pripravljaju žbuku, postavljaju skele, lome kamen. Od ponedeljka do petka idu na svoj zvanični posao kao advokati, trgovci, inžinjeri, različiti namještenici, kapelani, trgovački agenti. U subotu rade kao obični radnici na gradilištu. Kako je do toga došlo?

U francuskom gradu Le Mans trebalo je sagraditi novu crkvu, jer je stara bila premala i vrlo trošna. Kad je župnik prebrojio novac, pripremljen za gradnju, nije ga bilo više od 250.000 franaka. Možda bi mogao nabaviti još 600.000 franaka. No nakon razgovora s graditeljima došao je do zaključka, da mu za gradnju crkve treba oko 60 milijuna franaka. Kad je to objavio svojim vjernicima, bili su obeshrabreni.

Jedan njegov vjernik posjetio je jednog dana nekoga svog prijatelja iz rata, poznatog kipara u Parisu, i rekao mu:

— Možda ću vas jednog dana zamoliti, da izradite neke kipove za jednu crkvu.

— Za koju?

— Za crkvu svetog Liborija u Le Mansu. Ali crkva još nije ni sagrađena.

— Onda je vrijeme, da započnete s gradnjom.

— To mi i hoćemo, ali ne znamo kako. Nemamo dosta sredstava.

— Hoćete li, da vam pokažem, kako ćete doći do sredstava?

I kipar je Jean Poutriquet iskoristio ovu priliku, da ostvari divnu jednu svoju želju. Otišao je župniku u Le Mans i rekao mu:

— Ja sam čovjek, kojega vi trebate. Vi želite sagraditi crkvu, a imate samo 600.000 franaka. Ostatak od 59 milijuna i 400.000 morate nadoknaditi dobrovoljnim radom. Ima li tu u blizini kakav kamenolom? Kakva šuma? Imate li vjernika, koji subotom ne rade?

Na sva ova pitanja župnik je dao povoljan odgovor. U blizini se nalazio kamenolom, koji se još od g. 1914. ne iskorišćuje. Bila je blizu i šuma, a našlo se i ljudi, koji subotom ne rade. To je bilo sve, što je kipar trebao. Nastanio se u jednoj baraki blizu nove crkve. Imao je dalekosežan plan. Najprije je izradio plakat s ovim natpisom: »Ulaz zabranjen svima osim dobrovoljnim pomagačima!« Naskoro mu se pridružio i arhitekt Paul Henry, koji je bio prožet istim duhom.

Kad se našlo dosta dobrovoljnih radnika, rastumačila su im ova dvojica pojedinosti građevinskog plana i zaključili ovim riječima:

— Posao će trajati sedam godina. Tko hoće, može otići!

Nitko nije otišao. Svi su ostali. No posao nije mogao odmah započeti, jer nije bilo dosta stručnih radnika. Zato su se održavali posebni tečajevi za pojedine radove. Namještenik je tako učio kako se lomi kamen, šef poduzeća kako se grade skele, a advokati kako se zida.

— Naš će posao biti mnogovrstan, govorio je kipar svojim dobrovoljnim suradnicima. Sve moramo stvoriti vlastitim rukama, vlastitom snagom i vremenom. Ne smijemo ništa kupiti, osim onoga, što se ne može nabaviti na drugi koji način!

Godine 1951. završeni su tečajevi za ove dobrovoljne radnike. Odonda dolaze svake subote na gradilište. Odatle idu kamionima u kamenolom i u šumu. Pod šatorom rade sa čekićem i dlijetom: krojač, kapelan, činovnik. Među tim radnicima nalazi se i bivši visoki oficir i jedan direktor. U kamenolomu rade trgovački agenti, radnici i činovnici. I jedan starac od 83 godine, koji je nekada radio u kamenolomu, ide s njima.

Dok muškarci rade, žene kuhaju, daktilografkinje i činovnice prave opeku, skupljaju za zvona bakrene otpatke po gradu, slažu grede i kamenje za temelje. Trebat će tri godine, da se izradi 1500 tona kamena, ali temelji su gotovi i zidovi rastu.

Prvotne sumnje u uspjeh su nestale. Vjernici su svijesni, da će djelo uspjeti. Srasli su u čvrstu jednu zajednicu i ti radnici bez plaće mogu se mirne duše staviti uz bok onih požrtvovanih dobrovoljnih radnika i umjetnika, koji su u Srednjem vijeku izgradili tolike divne katedrale.

TRI MINISTRANTA MUČENIKA

Početkom veljače 1597. prolazila je kroz neke japanske gradove neobična kolona kola. Vozili su to skupinu od 26 kršćana na mučeničku smrt. Prije smaknuća vozili su te kršćane kroz neke gradove, da im se usput narugaju i da ih tako ponize.

Premda je bila oštra zima, mnoge tisuće Japanaca htjele su vidjeti ove kršćane, baciti na njih kamenje, udariti ih šakom ili batinom. Skupilo se toliko svijeta, da su kola jedva prolazila kroz gomilu svjetine.

No mnogi su Japanci promijenili svoje držanje, kad bi došli posve blizu kolima. Tu su vidjeli vrlo dirljiv, neobičan prizor. Na kolima su sjedili inozemni misionari u crnim i smeđim haljinama, i Japanci u domaćoj nošnji. Glasno su molili i pjevali, kao da ih se sva ta galama ništa ne tiče.

Na jednim su kolima sjedila samo tri dječaka. Najstariji četrnaestgodišnji Toma hrabrio je trinaestgodišnjeg Antuna i jedanaestgodišnjeg Ljudevita, da ustraju u sv. vjeri i da bez straha umru za Isusa. Zapravo takvo ohrabrivanje nije dječacima bilo ni potrebno. Ponosno i radosno gledala su sva trojica u masu oko kola i svakom, tko bi ih upitao, odgovarali su odvažno i ponosno: »Smijemo umrijeti za Krista i za Crkvu u Japanu!«

Vaši japanski drugovi ministranti umrli su za Crkvu. Jeste li ikada na to pomišljali, da Crkva poštiva cijeli niz ministranata kao svoje svece? Jeste li svijesni toga, da su svi oni broini sveci, koji uživaju u Božjem blaženstvu, vaša prava braća? Kako su oni postali sveci? Šta je japanskim dječacima dalo hrabrosti da budu vjerni do smrti? Oni su nam to sami rekli: mislili su na Crkvu u Japanu, mislili su na to, da je krv mučenika sjeme novih kršćana, novih članova Isusove Crkve.

Ispitajte se, dragi ministranti, kakav je vaš odnos prema Crkvi. Mislite li zajedno s Crkvom? Živite li s Crkvom? Kao ministranti dolazite svaki dan u crkvu, slavite crkvene blagdane i to sigurno već znači u stanovitoj mjeri »osjećati s Crkvom«. No pomislite, koliki su bili ministranti kao i vi, a poslije su se udaljili od Crkve.

Pomisli samo na ovo: ima na zemlji još mnogo ogromnih područja, koji još ne pripadaju Crkvi. Tamo se mnogi misionari muče i znoje, — često vrlo krvavo, — da pripomognu proširenju Isusove vjere. Drugdje opet postoji Crkva, ali prolazi kroz mnoge poteškoće. Misliš li na to? Raduješ li se, što si kršćanin? Usuđuješ li se pred drugima ostati dosljedan kršćanin? Moliš li za one ljude, koji još ne poznaju Krista? Raduješ li se uspjesima Crkve na različitim točkama zemaljske kugle?

Nauči se već od najmlađih godina živjeti zajedno s Crkvom. Živjeti zajedno s Crkvom ne znači samo točno obavljati ministrantsku službu. Ujutro kod sv. Mise ti zastupaš cijelu župsku zajednicu, kada izgovaraš riječi ministracije. No to nije dosta. Moraš cijeli svoj život uskladiti prema uzvišenoj ovoj službi.

Živjeti s Crkvom ne znači samo slaviti crkvene blagdane s Crkvom i u crkvi. Znači, naprotiv, uskladiti cijeli svoj život s Crkvom. Dnevne molitve ne moliš samo zato, što je to zapovjeđeno, nego zato, što te molitva stavlja u krug crkvene zajednice. Ti ne ideš k Misi samo zato, što moraš ići ili što te šalju, nego ideš kao zastupnik velike Božje obitelji, koja se za vrijeme bogoslužja pri oltaru okuplja oko svog nebeskog Oca. Ljubav prema bližnjemu nije samo neki znak dobrog odgoja, nego jedna od najvažnijih oznaka svakog kršćanina.

Misli koji puta na to. Nauči se već sada živjeti s Crkvom, pa će ti cijeli život biti kao suncem obasjan.

BOJIŠTE VJEČNOGA KRIJESA

Dio prvi: KULA NA DVERCIMA

(Nastavak)

U susjedgradskom dvorcu nastade trka.

Stražar je trubio s kule sablasno nad krajinom. Lanci su resko škripali i lančani most se spuštao da preko njega protutnji mala četa u crno ždrijelo gradskih vrata.

Baklje su drhtale i sipale treptavo svijetlo po stepenicama uz koje se uspinjao snažan starac bez jednog oka, vodeći za ruku plavokoso djevojče preplašena lica. Pratnja je išla za njima.

Gospodin Arland pošao im je u susret obučen na veliku brzinu, raskuštrane brade i očiju crvenih od sna.

— Striče, Što vas nosi izdaleka u Susjedgrád? — pitao je grleći starca.

— Nevolja, sinko, nevolja! — drhtao je starčev glas pod širokim svodovima, a djevojka zajeca glasno.

— Srebrenka moja, — uzvikne gospodin Arland, privinuvši djevojče na grudi. — Siroče moje! Pod ovim krovom ništa ti ne prijeti! Ovdje si sigurna i mirna. Hajdemo gore! Hajdemo u blagovaonicu! Sad će vam donijeti vina i jela da se okrijepite... Isuse, tko bi se tomu nadao?

Ušli su u veliku odaju sa dugim stolom i stolicama sa visokim naslonima. Sluge su naskoro donijele vino u vrčevima i hladno jelo. Starac je pio iz velikog pehara, a djevojka je otpila malo iz svoje čaše. Ni jedno, ni drugo nije se dotaklo jela.

Starac je pripovijedao:

— Veliko zlo, moj sinko! Prokleti Stjepan Korog, u ime Marije Anžuvinske, koju oslobodi Anž Frankopan — opustošio nam je imanje i dvor. Beskućnici smo i ja sjedoglavac, i ovo moje nezrelo unuče, moja Srebrenka. Pobjegosmo k Tebi da nađemo utočište u tvojem domu, ali paklenski vojvoda Korog ide prema Zagrebu, pa bi i previše brzo mogao stići do Susjedgrada. A kamo onda?...

U starčevom jednom oku svjetlucale su suze. Glas mu je bio sve nesigurniji, tiši.

Gospodin Arland ga je slušao nepomično, staklena pogleda.

— Do nas, ovdje, došli su neki glasovi. Nisu bili veseli, ali ni tako crni, — reče napokon.

— Kraljica se odmara u Senju, kod knezova Frankopana. Tamo očekuje svečano poslanstvo iz Mletaka, koje šalje dužd Anton Venieri. Oni će njoj čestitati na oslobođenju, a ona će se njima zahvaliti na pomoći koju joj poslaše. Pohvalit će, svakako, kapetana Barbadiga, kojeg zove svojim »vitezom« kako se pripovijeda... A onda kani prema Zagrebu za koji se nada da će dotle biti pokoren od njezinih pristaša...

— Nikada! — viknu gospodin Arland

— Nakon svega što sam doživio, — reče starac, — vjerujem u sve mogućnosti, pa i u to da će kraljica mirno ući u Zagreb. Naši su potisnuti, svladani i razasuti na svim bojištima... Čuje se da su zarobljeni Berislav Paližna i Stjepan Hedervar. A mnogi pobjegoše u Bosnu...

— Zašto nismo ostali u Bosni, djede? — zaplaka djevojka.

— Bilo nam je dobro pod zaštitom kralja Tvrtka, — reče starac. — Ali, ja sam se zaželjeo svoje kuće i svojeg kraja. Ostavismo Bosnu, a sada nam zapališe krov nad glavom...

— Striče, kod mene vam neće biti gore, nego kod bosanskoga kralja, — reče Arland. — Moja kuća je i vaša.

*

Manfredo je tvrdo spavao. Obično su mu snovi bili nemirni, po svu noć bi se okretao na postelji i govorio poluglasno. Sad je bio miran, a sanjao je neku nepoznatu cestu uz koju su rasli jaseni i po kojoj je ležalo veliko kamenje.

On je jašio tom cestom vrlo lagano, a sam nije znao kamo ide ni što ga čeka iza prvog zavijutka.

Sunce je zašlo i oko njega se spuštala podmukla mreža prvog sumraka. Negdje su psi lajali udaljeno, ali neprestano. Tamo je morao biti neki dvor. On potjera konja brže ali životinja se i dalje tromo vukla naprijed.

Napokon je ugledao kule na nekom brijegu u daljini. Na vrhu su lepršale zastave što su bile previše daleko da bi po njima mogao prepoznati gospodara dvora. Pošlo mu je za rukom potjerati konja da ide nešto brže.

I kad mu se učinilo da više nije tako daleko od dvora i da će uskoro prepoznati zastave i grbove na njima, dogodilo se nešto neočekivano.

Netko je skočio sa obližnjeg jasena na njega, srušio ga sa konja i počeo bijesno tresti njegovim ramenima...

Kriknuo je i probudio se.

Dežimir je sjedio na njegovoj postelji i tresao ga.

— Probudi se, Manfredo!

Došao je k svijesti i slušao Dežimirove uzbuđene riječi:

— Stric mojeg oca i moja sestrična Srebrenka došli su u Susjedgrad. Ti znaš gdje ste bili zajedno...

Manfredovo lice postade blijedo i tvrdo.

— Oni ne smiju da se sretnu sa mnom.

— Ti moraš što prije iz svog dvora, Manfredo!

— Da, još ove noći, Dežimire!

— Ja ću ti pomoći. Ti znaš da sam ti unatoč svemu odan kao bratu.

— Ti ćeš me spasiti! Oni me nikako ne smiju vidjeti...

— Učinit ću sve za tebe, — uzvikne Dežimir i poljubi druga u obraz. Manfredo se strese kao da je u toj gesti prijateljstva slutio neko zlo. Poljupcem se dijeli i od mrtvaca.

Ustao je i uz Dežimirovu pomoć, brzo se odijevao.

XXIII

Srebrenka se nije mogla dosta nadiviti Dori. Željela je biti kao ona. Počela ju je slijediti u svemu. Svojem još dječjem licu kušala je dati poruglјiv izgled. Njezine sitne nožice koračale su sve krupnije i oštrije, odlučno i oholo.

Nekad je voljela golubove i cvijeće, a sad je skupa sa svojom rođakinjom gonila mlade gavrane i mučila crnu mačku, tako da su joj ruke bile pune crvenih pruga, jer se nesretna životinja očajno branila.

Prvih nekoliko dana u Susjedgradu bila je tiha, tužna i blaga. Sluškinje su se okupljale oko nje i zaklinjale je da ih brani od gospodarice. Sada je i ona vikala na njih grubo i tjerala ih od sebe oštrim riječima i udarcima.

Govorila je Doroteji:

— Bila sam ludo djevojče, a sada mi se čini da sam uz tebe i sama postala odrasla.

— A ja bih katkada željela biti kao ti kakva si bila prvog dana u ovom dvoru. Kušala sam to, ali mi nije bilo lako. Ah? šta! Najbolje je svima zapovijedati i ne misliti drugo...

— Nastavit će se —

OBAVEŠTENJE. Uprava »Blagovesti« će uskoro početi razašiljati zidne i džepne kalendare za prestupnu godinu 1960. Cena zidnom 12.— a džepnom 25.— din. Poverenici dobivaju od 100 komada pa nadalje 10% popusta. Ovaj puta su i džepni kalendari štampani na boljem papiru u dve boje.

KATOLICIZAM U NORVEŠKOJ

Norveška je skandinavska država sa oko 3 miliona stanovnika. Kršćanstvo je prevladalo pod vladom kralja Olafa Svetog (1015—1028). Katolicizam se u početku vrlo lepo razvijao, ali je 1538 g. nasilno uništena katolička hierarhija i proglašena reformacija (luteranizam).

Kad su u Oslu, glavnom gradu Norveške koji se nekada zvao Kristijanija, slavili četiristogodišnjicu reformacije u Norveškoj, poznati je protestantski historičar prof. Oluf Kolsrud završio svoje svečano predavanje: »Žalosna su bila ona vremena, kada se u Norveškoj uvodila reformacija«.

Norveška je naime bila nasilno otkinuta od katoličke Crkve sa strane luteranskih Danaca, koji su tada uspeli da si pokore čitavu zemlju. Danci su uspeli pokoriti si i okupirati Norvešku, mirnu i cvatuću katoličku državu, jer je strašna kuga uništila velik deo stanovništva. Luteranski Danci su odmah posle okupacije počeli sprovoditi nasilno uništavanje katolicizma. Konfiskovali su sva crkvena imanja, sve katoličke biskupe proterali i sav verski život stavili pod državnu kontrolu. Kogod se je usprotivio, nestao je. A da bi narod zavarali, tvrdili su, da je čitava Evropa raskinula s Papom i da je čitav kršćanski svet prihvatio reformaciju, tj. luteranizam. Da bi ljudi i u crkvi kod bogosluženja manje osetili verski otpad, vlast je naredila svećenicima i pastorima, da kod službe Božje upotrebljavaju hostije te vrše podizanje hostije i kaleža.

Iako je bilo pod smrtnom kaznom zabranjeno katoličkim svećenicima uči u tadašnju Dansko-norvešku državu, iako su katolicizam, koji je potajno još uvek živeo u dušama naroda, progonili najstrašnijim kaznama i svim mogućim sredstvima, ipak je po priznanju istaknutih norveških istoričara protestantizam uspeo istom u XIX veku da definitivno uguši poslednje tragove nekada cvatuće katoličke vere.

Smrtna kazna za prelaz na katolicizam važila je u Norveškoj do 1845 god. Do toga datuma od katoličkih svećenika uspelo je doći privremeno u Norvešku samo nekolicini isusovaca — astronoma i kapelana pojedinih ambasada. Istina, bilo je i ranije Norvežana, koji su prihvatili katoličku veru, ali su oni morali ostati izvan Norveške. Među tim konvertitima se ističe isusovac Lauris Nilssön poznat pod menom Pater Norvegus (1538—1622). A kome nije poznata slavna spisateljica, norveška konvertitkinja Sigrid Undset (1882—1949), koja je prve dane reformacije u svojoj zemlji opisala u knjizi »Norske Helgener«, gde opisuje slavno mučeništvo dvojice katoličkih seljaka, koji su bili 1555 g. spaljeni na lomači »jer su širili papinsko praznoverje«.

Norveška se 1814 g. oslobodila danske prevlasti te se sjedinila sa Švedskom, s kojom je ostala u uniji do 1905 g., kada je dobila svoju potpunu nezavisnost. Već prvi Ustav proglasio je luteranizam za državnu veru, a isusovcima je izričito bio zabranjen pristup u zemlju. Taj je zakon izmenjen istom pre dve godine.

U XIX veku ipak polako prodire u Norvešku liberarniji duh. Godine 1843 dobio je francuski generalni konzul u Oslu (tada Kristijaniji) dozvolu, da može dovesti katoličkog svećenika da mu krsti sina. Tom svećeniku, koji se zvao Mure de Pellane, izdata je dozvola za trajni boravak, kako bi mogao brinuti se za katolike raznih diplomatskih misija, kojih je tada bilo 60. Tako je nakon nekoliko vekova u Norveškoj legalno osnovana katolička župa. Posle dugog prekida bila je time data mogućnost, da se Norvežani neposredno upoznaju s katolicizmom, iako u vrlo ograničenom obimu.

U početku je Norveška bila uključena u novoosnovanu Apostolsku prefekturu arktičnih krajeva, koja je bila osnovana 1855 g. i kojoj je stajao na čelu Rus Paul Đunkovskij sa sedištem u Alti u severnoj Finskoj. Ova prefektura je obuhvatala čitavu Skandinaviju, rusko poluostrvo Kola, Islandiju i druge severne krajeve. Razume se, da je bila administracija tolikog prostranstva nemoguća. Zato je 1869 g. osnovana za Norvešku samostalna prefektura, koja je 1892 g. postala Apostolski vikarijat. Za vreme drugog svetskog rata katolička je Crkva u Norveškoj mnogo pridobila na svom ugledu zbog doslednog principijelnog stanovišta prema okupatoru kao i zbog karitativne akcije.

Zanimljivo je, da je najzaslužniji katolički apostol Norveške Mons. Johannes Fallize iz Luksemburga (1844—1922; umro 1933), a da je i prvi biskup, koji je nakon toliko vekova imenovan za rezidencijalnog biskupa u Oslu, isto iz Luksemburga. Zove se Mons. Jakob Mangers. Bio je ranije apostolski vikar u Oslu, a 1953 g. je imenovan biskupom. Osim katoličkog biskupa u Oslu, imamo sada u Norveškoj još dva posvećena biskupa, koji stoje na čelu apost. vikarijata u Srednjoj i Severnoj Norveškoj.

Obnova katoličke hierarhije u Norveškoj bila je povezana sa proslavom osamstogodišnjice osnivanja katoličke biskupije u Nidaros, sadašnjem Trondhjem-u. Ovu je biskupiju osnovao g. 1153 engleski kardinal Nicolas Breakspeare, koji je docnije postao papa Hadrijan IV. Ovu značajnu godišnjicu slavili su i luterani sa velikim narodnim i državnim svečanostima. Na katoličkom festivalu sudelovao je i engleski kardinal Griffin, nadbiskup u Westminsteru.

Po službenoj statistici iz 1950 g. ima Norveška 3160000 stanovnika, od toga je 4753 katolika, tj. svega 1,5%. Luterana je 96%, ali je verski indiferentizam zahvatio ogromnu većinu tako da smatraju da je svega 3—6% praktičnih luterana-vernika; od protestantskih sekti su zastupljeni: Pentekozisti sa 30000, metodisti sa 11500 i baptisti sa 9000 pristalica.

Katolici su većinom u gradovima. Njihov broj je poslednjih godina nekoliko porastao. Praktičnom zbližavanju katolicizma s narodom najviše doprinose razne katoličke ustanove, koje uzdržavaju razni ženski redovi (bolnice, sirotišta, internati...).

Među svećenicima u Norveškoj ima 13 Norvežana, od kojih je 11 konvertita. Među obraćenicima su većinom intelektualci. Među najslavnije konvertite se ubrajaju: spisateljica Sigrid Undset, dobitnica Nobelove nagrade; d-r Karl Koroghe-Tonning, poznati protestantski teolog i pisac; najveći norveški pedagog Lars Eskeland (1867—1942).

Broj konvertita nije velik, godišnje prosečno 50—60 Ali su ove konverzije kvalitetne. Javno mišljenje, koje je ranije bilo prema katolicizmu neprijateljski raspoloženo, posle drugog svetskog rata sa simpatijama prati rad katoličke Crkve u zemlji i u svetu.

IZ KATOLIČKOG SVETA

Diplomatski odnosi između USA i Svete Stolice. Grupa američkih diplomata tražila je od Komisije u senatu za spoljne poslove imenovanje diplomatskog predstavnika kod Svete Stolice. Diplomati ukazuju na to da Sjedinjene Države Amerike ne mogu dalje ostati nedovoljno zastupljene na tako važnom ključnom mestu.

Proglašenje blaženim Pija XII. Nemačka laična družba katoličkih muževa za Crkvu i Papu, »Fides Romana«, počela je akciju da se papa Pijo XII proglasi blaženim. U pozivu na sve članove naglašava se, da se pre svega za ovaj visoki cilj mora moliti. Pozivu je priključena molitva koja nosi Imprimatur generalnog vikara vatikanskog grada i priznanje Pape Ivana XXIII. — U pismu »Fides Romana« ukazuje se na to da su Obrednoj kongregaciji u Rimu prispele već molbe mnogih ličnosti i udruženja za proglašenje Pija XII blaženim, u kojima se izlaže svetački život i delovanje ovog Pape.

Novom predsedniku dr-u Heinrichu Lübke Papa Ivan XXIII telegrafski je izrazio svoje čestitke. U telegramu stoji: »Prilikom Vašeg izbora za saveznog predsednika šaljemo Vam najsrdačnije želje sa blagoslovom za Vaše lično dobro kao i za Vaš visoki zadatak u službi miroljubivog i srećnog napretka Vaše domovine«.

Svetskom zdravstvenom savetu Papa Ivan XXIII dao je novčani prilog u svrhu podupiranja ciljeva ove organizacije Ujedinjenih Naroda. Novac treba da posluži za pobijanje malarije.

Afričko-aziski studenti na svetskom euharističkom kongresu. Za svetski euharistički kongres 1960 g. u Münchenu očekuje se veliki broj katoličkih studenata iz Evrope i prekomorskih zemalja. Stoga koordinacioni odbor za rad među afričko-aziskim studentima u Münchenu pod vodstvom predsednika Misiskog udruženja sv. Ljudevita, prelata Langa i studentskog župnika afričko-aziskih studenata, p. Gerharda SVD, bavi se temom: »Svetski euharistički kongres i afričko-aziski studenti«. Koordinacioni odbor odredio je studentski dom sv. Pavla kao centar za međusobni susret afričko-aziskih studenata kao i njihovih biskupa koji će prisustvovati kongresu.

»Međunarodni centar Pijo XII za Bolji Svet«. Papa Ivan XXIII odgovorio je p. Lombardiju DI, na njegov izveštaj o delovanju »Međunarodnog centra Pijo XII za Bolji Svet« između ostalog i ovo: »Stoga se nadamo da Vaša nastojanja, zajednički sa ostalim poduhvatima koji u Crkvi cvatu, mogu doneti toliko očekujuće plodove: sve dublje upoznavanje dostojanstva i veličine kršćanskog zvanja, sve uspešniju brigu u nastojanju biti revnim i poniznim članom Svete Crkve, sve svesniju i plemenitiju ljubav prema Kristu koja stvara svete odluke i dovodi ih k izvršenju i koja čuva pravo mišljenje.«

»Pevač Srca Isusova«. Sada ima i Belgija svoga pevajućeg oca-isusovca. P. Ljudevit Mestdagh je u poslednje vreme poznat po svojim koncertima i gramofonskim pločama u širim krugovima stanovništva. Sam sebe naziva »pevačem Srca Isusova«. — Ovaj pevajući isusovac trenutno je urednik misiskog časopisa »Za apostole«. Skoro je napisao dvanaestak knjiga za omladinu i jedan nagrađeni roman. Osim toga prikazivao je jedan veoma uspešni kulturni film u bojama i doneo sa svog puta po Belgiskom Kongu jedan najnoviji film u boji o velikom belgiskom misionaru p. Konstantinu Lievensu.

Predsednik USA — katolik? Na konferenciji za štampu predsednik Eisenhauer bio je upitan od žurnalista da li bi po njegovom mišljenju jedan katolik mogao postati predsednik Sjedinjenih Država Amerike. Ovo pitanje je trenutno značajno za SAD, pošto će se iduće godine održati izbori za predsednika. Baš sada se dvojica vodećih katoličkih političara spominju kao mogući kandidati. Eisenhauer je mišljenja da je za njega savršeno nebitno kojoj konfesiji pripada kandidat za predsednika. On nije saglasan sa onima koji kod izbora kandidata i službenika za državnu službu ispituju versku pripadnost. On ne bi nikada svoje glasanje izvršio zavisno od religioznog ispovedanja. — Kako je poznato, godine 1928 katolički guverner Alfred E. Smith bio je predložen za predsedničkog kandidata, ali je kao katolik bio odbijen.

Nova štacijonska crkva. Bazilika sv. Janje na Via Nomentana u Rimu apostolskim dekretom podignuta je u rang štacijonske crkve za korizmeno vreme. U ovoj crkvi nalazi se grob sv. Agnete. Štacijonska služba Božja u ovoj bazilici održaće se u subotu pred cvetnu nedelju.

Papa hvali rad redovnica. U Rimu drže savetovanja 270 predstavnica ženskih kongregacija koje se posvećuju odgoju, nezi bolesnika i brizi siromaha. U pismu učesnicama papa Ivan XXII uverava ih da mu ove redovnice kao skupocene saradnice u svećeničkoj službi stoje veo-

ma blizu. Papa ceni velike uspehe njihovog apostolskog rada koje su one postigle većim delom u tišini i sakriveno.

Početkom jula u Lionu se održavao XVII nacionalni euharistički kongres Francuske. Domaći kardinal Gerlier je nastupao u svojstvu papinog legata. Kongres je nosio oznaku svećeničke godine i 100 godišnjice smrti arškog župnika sv. Ivana Vianeja.

Lična ispoved ponovo uvedena. Pravoslavna crkva u Bugarskoj pre kratkog vremena ponovo je uvela ličnu ispoved. Ova mera je toliko više zanimljiva, što je usledila posle teškog progonstva kroz neko vreme.

Zasedanje parlamenta sa službom Božjom. Na početku novog zasedanja francuskog parlamenta služila se. u Parizu sveta Misa na kojoj je kardinal Maurice Feltin, pariški nadbiskup, govorio parlamentarcima. Služba Božja za francuske narodne poslanike održala se u župi u kojoj se nalazi narodna skupština.

U bednim područjima Južne Amerike. Abbé Pierre nalazio se na putovanju kroz bedna područja Južne Amerike, da upozna na koji način treba da se bori protiv glada u svetu. U Argentini »otac beskrovnika« posetio je bednu četvrt argentinske prestonice kao i poplavljena područja između Buenos Airesa i Rosario. Zatim se uputio u Urugvaj da takođe u ondašnjim poplavljenim krajevima izvidi mogućnosti pomoći.

U Furnesu, u srcu zapadne Flandrije svake se godine obavlja pokornička procesija. Njeni počeci sižu u 12 vek. Uprkos velikoj letnjoj vrućini pokornici su odeveni u nekakve mantije od vune kestenjeve boje sa kapuljačom na glavi te nose svaki po jedan težak krst. Procesija prolazi kroz gradske ulice prožeta religioznim duhom.

Iz Minhena se došlo papi Ivanu XXIII zahvaliti 100 nemačkih svećenika. Kad je papa još bio papinski nuncije u Parizu, ti svećenici su bili tada ratni zarobljenici, većinom tek bogoslovi. Na njegovu intervenciju oni su mogli u Šartru nastaviti svoje bogoslovne studije.

Braća kršćanskih škola upravljaju u Africi trenutno 116 škola sa 67.503 učenika. Uz to ti redovnici vode 16 učiteljskih škola sa 2.159 pitomaca.

Australija. U toj državi engleskog Komenvelta katolici pretstavljaju 25% ukupnog stanovništva, odnosno 2 miliona. U godinama 1947—54 broj katolika je porastao za gotovo pola miliona. Ako porast katolika nastavi kao u zadnjih 12 godina, za 30 godina katolici će biti najjača verska zajednica u Australiji.

Američki studenti veruju. U dva američka univerziteta prikupljeni su sledeći podaci o verovanju njihovih studenata. 4% svih studenata se izjavilo da ne veruje u Boga. 24% studenata drži da Bog postoji, ali se o njemu ne može ništa određena kazati. 18% studenata (izuzeti su katolici) veruje u jednog Boga u tri lica, za koga kažu da je svemoguć i upravlja sudbinom čovekovom. 45% njih veruje da je Isus Krist pravi Bog, dok ga ostali drže za najvećeg proroka i mudraca. Primećeno je da je među tim studentima od katoličke vere otpalo 20%, od mojsijevske 25%, od protestantskih 39% njihovih pripadnika. Od tih otpadnika izjasnilo se 40% da imaju nameru svoju eventualnu decu odgojiti u veri od koje su otpali.

S. Marija Melani je najstarija č. s. na svetu, stara je 100 godina. Pripada kongregaciji klaverijanki, koju je osnovala Marija Terezija Ledohovski. Jubilarka je rodom Švajcarka te se među prvima pridružila osnivačici. Od 1947 godine živi u Rimu gde još uvek obavlja korespondenciju sa svojim redovnicama koje rade u Africi. Dobro govori i piše nemački, francuski, italijanski, španjoski i engleski.

Hteo je imati mir. U Australiji je pobudio pažnju neki bogati nakladnik muzičkih dela. Sav svoj imetak, dobro opremljeni nakladni zavod, dao je prepisati na svog prokuristu. Onda je zamolio novog vlasnika, da ga primi u službu. Otsad prima nedeljnu plaću, kao svi ostali nameštenici. — Razočaranoj rodbini bivši je nakladnik govorio: Do krajnosti mi je dosadila neprestana briga kako očuvati bogatstvo. Želim živeti u miru. Nema gore stvari na svetu, nego imati bogatstvo i s njime brigu, kako ga ispravno upotrebljavati.

Naslednik p. Gemelli-a. Katolički univerzitet u Milanu je smrću p. Gemelli-a izgubio svoga osnivača i prvog rektora. Za novog rektora je bio izabran prof. Francesko Vito, redovni profesor za narodnu ekonomsku politiku i dekan državnoslovnog fakulteta. Novi je rektor star 57 godina, u svetu je poznat kao dobar predavač i pisac brojnih socijalno pravnih radova.

Austrijska vlada je prilikom svog nastupa pred parlamentom obećala da želi urediti otvorena pitanja sa verskim zajednicama: katoličkom Crkvom, protestantskom i mojsijevskom.

Dve nove ambasade. Ujedinjena Arapska Republika i Nacionalistička Kina podigle su svoja pretstavništva kod Svete Stolice na rang ambasade. Time se broj ambasada u Vatikanu podigao na 34, a poslanstva je ostalo još 10. Iz gornjega sledi da i nekršćanske zemlje uviđaju važnost svojih pretstavništava kod Pape.

»Početak naše svećeničke službe — Nostri sacerdotii primitias« glasi početak nove papinske enciklike o sv. Ivanu Vianeju, koja je bila objavljena 31 jula 1959. Uvod donosi papine osobne uspomene na proglašenje arškog župnika blaženim i svetim kao i papino hodočašće u Ars. Sadržaj enciklike je podeljen u tri dela. 1) Arški župnik primer svećeničke askeze, 2) primer pobožnosti i 3) primer pastoralne revnosti... — Arški je župnik bio siromah, takav treba da bude svećenik. Siromah za sebe, a prema bližnjemu pun osećanja za njegovu materijalnu i duhovnu bedu. Svećenik je siromašan, ali vernici su mu dužni obezbediti potrebna sredstva za život. — Svetac je bio usamljen. Takav je i svećenik. Papa podvlači moralne poteškoće iz osamljenosti: nedostatak razumevanja, opterećenost radom ili katkada nedostatak rada. Svetac je bio poslušan biskupu, svaki svećenik treba da ga i u tome nasleduje. Poslušnost je temelj svakom apostolatu i svećeničkoj svetosti. — Arški župnik je shvatio da mora biti svećenik čovek molitve, i to euharistične molitve. Papa se ispituje da li se nisu zanemarili propisi Crkve, koji se odnose na nutarnji život svećenika, pošto ima svećenika koji se osećaju prepušteni vanjskoj nestalnosti, nutarnjem siromaštvu te izgledaju kao da su bez odbrane pred iskušenjima života. — Papa se opširnije zaustavlja na izoštrenom osećanju odgovornosti arškog župnika za duše, na njegovom delovanju propovednika, katehete i ispovednika. Kao ispovednik arški je župnik bio pravi mučenik i to će mu biti u večnu slavu. Papa završava okružno pismo pozivom omladini i kršćanskim roditeljima u brizi za svećenička zvanja.

Japanski ministar pretsednik Kiši je bio u privatnoj audijenciji kod Pape 21 jula o. g. Razgovor je trajao 20 minuta. Papa je istaknuo marljivost i poduzimljivost japanskog naroda i lep razvoj katoličkih misija u zemlji izlazećeg sunca. Japan ima u Vatikanu svog poslanika, dok Sveta Stolica u Japanu ima internuncija. Međusobni diplomatski odnosi su dobri.

Izašao je 20 svezak govora Pija XII. Sadržava 71 govor od 2 marta do 9 oktobra 1958 godine. Njima su priključene dve poslanice blagopokojnog Pape iz njegovih poslednjih dana. Govori i radio-poruke su vremenski razvrstani. Sledi još 21 svezak, kome će biti priključen i božićni govor pape Ivana XXIII, kojim je analizirao život i rad Pija XII.

Irski prelat Tomas Ryan, načelnik odeljenja za strane jezike u sekciji za redovne poslove u državnom tajništvu, postavljen je za vreme letnjeg odmora za drugog privatnog sekretara Svetog Oca. Imenovani sekretar upoznao se sa Svetim Ocem kao njegov sekretar pre 20 godina u Carigradu. Sveti ga je Otac zamolio da ga uči engleski.

U Regensburgu je zaključen informativni proces za beatifikaciju biskupa Mihaela Wittmann-a, koji je umro 1833. Akti tog procesa iznose 2.136 stranica, vezanih u pet svezaka. Za taj posao je trebalo 135 sednica koje su trajale po više sati. Taj svetački kandidat je između ostalog osnovao i red Siromašnih školskih sestara od Naše Gospe.

U Trieru u Nemačkoj su 20 jula izložili na javno štovanje »Sveto odelo« (Kristovu haljinu), koja će biti izložena dva meseca. Prva tri dana pred relikvijom se razvrstalo 70.000 hodočasnika. Crkva ne kaže ništa o autentičnosti te relikvije, ali dozvoljava da se preko te vrlo stare relikvije odaje Kristu počast. Na zaključne svečanosti će doći iz Rima jedan kurijalni kardinal.

Svećenici. Širom katoličkog sveta živi 381.500 katoličkih svećenika. Od toga 265.500 svetovnih i 116.000 redovničkih. Prosečno dolazi jedan svećenik na 1.261 vernika. Obzirom na kontinente raspodela svećenika izgleda ovako: u Okeaniji dolazi jedan svećenik na 588 vernika, u Evropi na 925, u Aziji na 1.531 u Africi na 1.538, u Severnoj Americi na 652, u Južnoj Americi na 4.569, u Srednjoj Americi na 5.077 vernika.

Redovnička statistika. Redovnici: ukupni broj 283.000, od toga 116.000 svećenika i 167.000 braće pomoćnika. Evropa ima 58% svih redovnika, 16% Severna Amerika, 14% Latinska Amerika, 6‰ Afrika, 4,5% Azija i Okeanija. Redovnice: 930 000. Od toga 61% u Evropi, 21% u Severnoj Americi, 8‰ u Latinskoj Americi, 4% u Aziji, 2‰ u Africi. SAD sa 159.000 i Italija sa 152.000 redovnica imaju zajedno trećinu svih redovnica u katoličkoj Crkvi.

Grkokatolički biskup Msgr Nikola Dudač u Hajdudoroq u Mađarskoj, star 57 godina, lišen je slobode. 1956 godine lečio se zbog tuberkuloze u Debrecinu, onda je tražio pomoć u Švajcarskoj, a u aprilu 1958 vratio se u domovinu. Njemu je bio stavljen predlog da prizna jurisdikciju moskovskog patrijarha, što je on odbio.

Msgr Matijas, nadbiskup iz Madrasa u Indiji, uložio je protest protiv odredbe pokrajinske vlade kojom se lekari i bolničari obavezuju da moraju pismeno obrazložiti zašto neće primenjivati u javnim bolnicama medicinske mere za ograničavanje poroda, ako ih zbog prigovora savesti dosad nisu hteli primenjivati. Od uprava bolnica traži se da moraju javiti imena takvih lekara i bolničara. — Prigovori savesti, objašnjava nadbiskup u svom protestu, je po svojoj definiciji pitanje savesti, pa je dovoljno da se kao takvi deklariraju. Kako se iz svega vidi, u Indiji katolički lekari nisu dužni vršiti operacije koje im njihova savest zabranjuje.

Širom sveta postoje 160.654 katoličke župe. U katoličkim školama uči 20,740.000 učenika. U misijskim zemljama radi 175 urođeničkih biskupa, 26 u Africi, 150 u Aziji i Okeaniji. U Africi radi 1.689 katoličkih svećenka, u Aziji 9.938. Katoličkih univerziteta ima 40 sa 172.241 studentom. Od toga Afrika 1, Latinska Amerika 9, Severna Amerika 14, Evropa 13. Najviše studenata na katoličkim univerzitetima imaju: SAD sa 63.431 studentom, Indija 36.372 studenta, Kanada 26.792 studenta.

Australijanski biskupi su izdali zajedničko pastirsko pismo koje obrađuje pitanje razvoda braka. Dosad su naime tamo to pitanje rešavala niža zakonodavna tela, sada hoće federalna vlada uvesti jednoobraznost u tim stvarima. Katolički biskupi upozoravaju javnost na sve brojnije razvode braka i na žalosne posledice takvog postupanja. Dalje se obraćaju pre svega katoličkim advokatima te ih poučavaju u kakvim slučajevima mogu zastupati pred sudom stranku koja traži razvod. Za svaki slučaj oni moraju dobiti dozvolu od biskupa. Osobe koje su tim postupkom ugrožene mogu — razume se — uvek zastupati i braniti.

Guatemalska vlada je konačno priznala katoličkoj Crkvi prava moralne osobe. Tom od-

lukom vlade Crkva ima pravo posedovati zemaljska dobra, njima raspolagati, ali isključivo u religiozne svrhe, za socijalnu pomoć i za odgoj.

Katoličke škole u Egiptu. Egipat ima oko 300 raznih katoličkih škola sa 50 000 učenika, od kojih 18 000 muslimana. Te su škole dečji vrtići, osnovne, stručne, zanatske škole i gimnazije. Neke od njih su istovremeno domovi za siročad. Prema novim propisima u svim se tim školama gde ima muslimana predaje u posebnoj prostoriji verska obuka u muslimanskoj veri po određenom verskom pretstavniku.

Don Luigi Sturzo umro. Don Sturzo, rodom iz Sicilije, umro je početkom avgusta 1959 u starosti od 88 godina. Bio je svećenik, na Gregorijani je položio doktorat iz bogoslovlja. U životu se mnogo interesovao za socijalna i politička pitanja. Nastojao je kršćanska načela sprovoditi u javni politički i socijalni život. Došao je u žestok sukob sa fašizmom, morao je u emigraciju. Posle drugog svetskog rata zbog starosti nije igrao u Italiji važnije uloge.

Francuski svećenici, koji pripadaju »Francuskoj Misiji«, otvoreno izražavaju svoje mišljenje da se alžirskim muslimanima ne može oduzimati pravo da teže k nezavisnosti svoje zemlje. Legalnim, mirnim sredstvima raditi na ostvarenju tog cilja ne može se smatrati zločinom, ne može za sobom povlačiti kaznu.

Odgoj budućih svećenika. Kongregacija za univerzitete i semeništa je izdala pismo kojim upozorava biskupe na važnost dobrog odgoja budućih svećenika, obzirom na 100 godišnjicu smrti arškog župnika. U tom se pismu govori da mora imati duhovni život prvenstvo te da se ne sme prevelikih uspeha očekivati od golih vanjskih načina apostolata. Kongregacija dalje ističe poslušnost klera naredbama hijerarhije, odbacuje se »načelo samoodgoja« i pozivaju se pretstojnici semeništa da svesni svoje odgovornosti poduzimaju potrebne korake. Poslušnost pravilima i kućnom redu mora pokazati da li je svećenički kandidat sposoban da se vežba u krepostima svog staleža, naročito u svetoj čistoći, koja traži čvrstu volju i savršeno svladavanje samoga sebe. Svećenički kandidati treba da saosećaju sa Crkvom te da su privrženi njenim direktivama. Sveta je Stolica svesna, izjavljuje taj dokumenat, da brani ispravno shvaćanje svećeničkog zvanja. Svakako se treba prilagoditi zahtevima vremena i promenjenih prilika kad se valja uključiti u apostolski rad, ali ne sme se zaboraviti na večnosne izvore odakle crpi apostolski rad svu svoju uzvišenost i natprirodnu plodnost.

Generalni superijor Družbe Reči Božje (SVD) p. Dr Johannes Schütte izabrao je za svog ličnog sekretara američkog Crnca p. Powell-a, koji je bio zaređen 1955 godine. To je jedan od 30 crnačkih svećenika, koji su se školovali u semeništu SVD u Bay St Louis, SAD, koje je bilo pre 37 godina otvoreno.

P. Franc Tollinger, iz Družbe Reči Božje, slavio je 2 jula o.g. 70 godišnjicu misništva ili qvozdeni misnički jubilej. Jubilant je rodom iz Tirola, a radi kao misionar u Braziliji, u Juiz de Fora. Oseća se zdravim i sposobnim za rad. To je bio prvi qvozdeni misnički jubilej među misionarima te družbe.

Misijska revnost. Iz provedene ankete među japanskim novokrštenicima dobije se slika njihova apostolskog žara. U 64 župe stavljena su bila vernicima sledeća pitanja: »Da li si svestan svoje dužnosti kao apostol Kristov?« Gotovo 78% bilo je pozitivnih. »Da li si već doveo kojeg neznabošca katoličkom svećeniku?« 41% odgovora bilo je pozitivnih. »Da li si svojim nekršćanskim prijateljima govorio o Kristu?« glasilo je poslednje pitanje, koje je dobilo 73% pozitivnih odgovora.

Austrijski Tirolci u misijama. Svećenici-misionari: 9 u Africi, 10 u Južnoj Americi, 6 u Aziji i 1 na Novom Zelandu. — Braća pomoćnici: 1 u Africi, 1 u Južnoj Americi. Misijske sestre: 9 u Africi, 35 u Latinskoj Americi, 2 u Aziji.

Fridrih Wilhelm Förster, poznati i zaslužni pedagog, 2. je juna o.g. napunio 90 godina života. Pošto ga je hitlerizam progonio i onemogućio mu rad u Nemačkoj, to je Förster ostavio Nemačku i nastanio se u Nju Jorku. Iako je Förster ostao izvan katoličke Crkve, mnogi katolički crkveni pretstavnici su njegovo delo visoko cenili te mu odali priznanje.

Mikrofilmovanje starih rukopisa Vatikanske biblioteke je završeno. To je delo obavio p. Daly, isusovac katoličkog univerziteta St Louis u državi Misuri u SAD. Ekipa od 15 tehničara radila je osam godina. Snimalo se na kodagraf mikrofilm od 35 mm koji nije perforiran. Utrošilo se 8 720 filmova u dužini od 260 km. Načinjena su dva otiska. Jedan otisak se čuva u Vatikanskoj biblioteci, a drugi u biblioteci pomenutog američkog univerziteta. Time su studentima i naučnicima Amerike pristupačnije skupocenosti Vatikanske biblioteke. — Drugi plan p. Daly-a jeste snimanje raritetnih štampanih primeraka Vatikanske biblioteke i drugih evropskih biblioteka.

Prilikom posete američkog potpretsednika Niksona Poljskoj, uručeno mu je bilo pismo kardinala Višinskog, kojim se crkveni knez zahvaljuje američkom narodu za pomoć, ukazanu poljskoj Crkvi.

Papa Ivan XXIII je osnovao Internacionalni savet laika sa profesorom Silvio Golzio na čelu. U nj su imenovani u glavnom pretsednici nacionalnih katoličkih federacija. Taj će Savet upravljati Stalnim komitetom međunarodnih kongresa laičkog apostolata. Tom će savetu biti u pomoć crkvena komisija pod pretsedstvom kardinala Pizzardo.

Kolumbija. 60 km od glavnog grada Bogote, u rudnicima soli u Zipaguira, dovršava se u galerijama rudnika podzemna crkva, koja će biti najveća u Kolumbiji, velika kao pariška katedrala.

Pitanje kanonizacije bl. Nikole Tavelića. Beogradski nadbiskup Dr J. Ujčić, biskupi Dr V. Burić i Dr G. Bukatko interesovali su se prošlog aprila na kongregaciji svetih obreda za stvar Bl. Nikole Tavelića. Javljeno im je da se mora prvo obraditi pitanje njegova mučeništva »positio super martyrio«. Na molbu postulatora Dra K. Zorića Sveti Otac je imenovao izvestiteljem samoga pronačelnika kongregacije koncila kard. Kajetana Cicognani-ja. To je mesto bilo upražnjeno g. 1943 smrću kard. H. Pellegrinetti-ja. Novi izvestitelj je poslao blagoslov postulatoru i njegovom zameniku u domovini kao i svim suradnicima.

Priprave za ekumenski koncil. Kardinal Tardini je pismeno pozvao 2 700 prelata, biskupa i viših redovničkih pretstojnika da mu saopšte šta bi trebalo raspravljati na budućem ekumenskom koncilu. U drugom cirkularu kardinal poziva sve crkvene i katoličke univerzitete, neka njihovi stručnjaci pripremaju članke i studije iz teologije, moralke, liturgike, i iz drugih struka, koje bi mogle zainteresovati koncil. Isto tako su sve rimske kongregacije sastavile komisije, da proučavaju sva pitanja s njihova područja, koja bi trebalo uzeti na koncilu u razmatranje.

MOLITVA KRALJU SNAGE

Ako moj neprijatelj učini sebi zlo
gazeći svoju dušu,
ostat ću ja nepovrijeđen.

Neće mi biti ranjene oči,
ni istočena krv.
Imat ću vid i snagu u žilama
da priskočim u pomoć,
da istrajem.

Ako oni, koje ljubim, učine sebi zlo
gazeći svoju dušu,
ranit će me, oslijepiti,
istočit će mi krv i dotući me.

Stajat ću kao mrtav kamen,
pa kako da im priskočim u pomoć?

Kriste, Kralju Snage,
daruj mi u tom času
nadnaravne sile,
da mi se vrati vid,
da zakola krv u žilama,
da mogu pružiti ruke
za spas onih,
koje (jer sam nesavršen)
ljubim više od neprijatelja.

Daruj mi veliki dar:
da neprijatelje uzljubim kao i najmilije
da mi i nad njihovom propasti
jednako uzdrhti srce.
Ali, u času tom
daruj mi najveći dar:
nadnaravne sile,
da mogu pružiti ruke
za spas vječnosti svakoga,
kog sretnem na cestama svijeta.

POVRATAK OD MARIJE

Vratio sam se u svoj dom
sa istim bolestima na tijelu
sa kojima sam Te i pohodio,
Marijo od Bistrice.

Nisam molio Tvoj zagovor za zdravlje.
Govorio sam: Marijo, moli svog Sina
samo jedno — da bude volja Njegova!
On zna što meni treba, a ja to ne znam.
On zna kakvo spasenje donosi moja bolest,
i zna kakvu bi propast mogla meni donijeti
obijest raskošnog zdravlja.

Još sam molio: Marijo od Bistrice,
Kraljice domovine lijepe,
izmoli ozdravljenje
od najteže bolesti — grijeha,
meni i svima drugim,
koji pred Tobom kleče i plaču
i mole za ozdravljenja drugá.

Po ozdravljenju od grijeha,
sve druge bolesti će proći.
Ako i ostanu, neće se zvati bolest,
već dragocjeno trpljenje,
kojim se zaslužuje nebo
za sebe, za svoje koje ljubimo,
za mnoge od nesretnih
neprijatelja naših.

Vratio sam se u svoj dom
ponovo zdrav od grijeha,
čist kao zagorske rose,
sjajan kao nebo nad Bistricom.
Hvala Ti Marijo, Majko,
Kraljice domovine lijepe!

T. M. Pitanje: Na svetu se čini bezbroj greha. Zbog greha dolazi bezbroj ljudi u pakao. Zar ne bi bilo bolje, da Bog nije dao čoveku slobodnu volju i time mogućnost da greši? Odgovor Slobodna volja spada k dostojanstvu čovekovom. Kad ne bismo mogli sami odlučivati i birati sredstva koja nas vode postavljenim ciljevima, onda ne bismo više bili ljudi nego samo životinje. Onda ne bi trebalo čoveku ni nagrade ni kazne, ni neba ni pakla. Međutim Bog je u svojoj mudrosti stvorio čoveka razumna i slobodna, izložio ga mogućnosti pa i opasnosti večne propasti, ali mu je stavio na raspoloženje i sva sredstva da se spase i uživa večnu radost. Zloća stvorenih bića ne može postaviti Bogu granice šta da čini, a šta ne.

V. P. Odgovor: Što ste se u 15 ili 16 godini zaneli i oduševili za devičansku čistoću, to još ne pretstavlja pravi promišljeni zavet potpune čistoće. Iako ste kasnije takva osećanja u sebi gajili, ništa ne menja na stvari. U promišljenom zavetu potpune čistoće je sadržano obećanje dato Bogu pod greh da ćete ostati uvek devica. Ako dakle postoje uslovi za čestit kršćanski brak, slobodni ste da ga sklopite.

B. K. Pitanje: Po čemu je Krist drugi Adam? Odgovor: Kao što je Adam bio prvi čovek na zemlji te smo tako svi njegovi potomci, tako je i Krist izvor i početnik duhovnog života na zemlji. Što je prvi Adam svojim grehom pokvario, to je Krist drugi Adam svojom smrću popravio.

K. B. Pitanje: Kakvi su dokazi da je bl. Devica Marija devičanski rodila Isusa? Odgovor: Na Marijino pitanje, kako će postati Majka Božja kad ne zna muža, anđeo Gabrijel odgovara, i taj se odgovor odnosi i na začeće i na porođenje. Sve će se zbiti silom Svevišnjega, moću Duha Svetoga. Tako je učila i verovala Crkva kad se Majci Božjoj uvek dodaje naslov »vazda Devica«. Sveti Jeronim branio je tu tačku Marijinog devičanstva pred napadom jeretika Jovinijana.

Dob. Pitanje: Da li se možemo i posle podne svaki dan pričešćivati? Odgovor: Gde ima svaki dan pod večer čitana ili pevana misa, tamo se mogu vernici svaki dan i pričestiti pod misom ili neposredno uz misu. Izvan tih granica kongregacija svetih obreda ne dozvoljava pričest posle podne.

A. K. Pitanje: Da li je po crkvenim propisima zabranjeno pratiti misu samo orguljama, kada nema pevača, da bi pevali, i zašto? Odgovor: Prema instrukciji kongregacije svetih obreda od 3 septembra 1958 godine je izričito zabranjeno da za vreme dok na oltaru svećenik služi svetu misu, samo orguljaš svira na orguljama. Taj je propis razumljiv, ako znamo da je misa zajednička akcija svećenika i vernika. Crkva poziva vernike da učestvuju u svetoj liturgiji, tako da svećeniku odgovaraju, da ga slušaju, a vernici sami da zajednički obavljaju neke odgovarajuće molitve odnosno pevaju odgovarajuće pesme. Samo preludiranje pod misom je više manje samostalna paralelna akcija, koja može probuditi u prisutnima religiozno raspoloženje, ali nije ono što Crkva želi.

I. j. Pitanje: Koje su vere stanovnici države Iraka? Odgovor: U Iraku žive gotovo sami muslimani. Katolika, najviše kaldejskog obreda, ima 56.000 te 6.000 Jevreja. Katolici u Iraku imaju 143 svećenika, 61 župu, a učenika u katoličkim školama 7.846. Ima i nešto Nestorijanaca.

B. K. 2 pitanje: Šta je potrebno da blaženik postane svetim? U čemu se sastoji i kakvo se odvija taj rad? Odgovor: Prema crkvenim kanonima za kanonizaciju su potrebne dve stvari: 1) dokumenat da je dotični blaženik stvarno proglašen blaženim, bilo redovnim putem bilo jednakovrednim načinom. 2) Po zagovoru blaženika morala su se desiti dva čuda, otkako je bio redovnim putem već proglašen blaženim, ili tri ako je proces blaženim bio jednakovredan. — Molitva, štovanje blaženika je potrebno, jer Bog treba da blaženika proslavi čudesima.

Š. G. Pitanje: Iz kojih je razloga nicejski koncil odredio da Uskrs bude pomična svetkovina te da se menja prema proletnjem punom mesecu? Odgovor: Nicejski se je koncil držao svetkovanja jevrejske pashe, jedino se toliko udaljio od nje, što je odredio da Uskrs pada uvek na nedelju. Time je odbacio postupak maloazijskih crkava, koje su se ropski držale jevrejskog kalendara, pa slavile Uskrs na bilo koji dan u sedmici.

ŠIM. Odgovor: Poslednji papa nemačke narodnosti, a ujedno i poslednji papa koji nije bio Italijan, bio je Hadrijan VI, koji je vladao Crkvom 1522—1523.

GRGO. Odgovor: Istina je da je bio preteča slobodnih mislilaca Giordano Bruno 1600 godine u Rimu spaljen na lomači. On je bio bivši dominikanac — svećenik. Nije otpao samo iz redovničkog staleža, nego i od kršćanstva. Više nije priznavao osobnog Boga, nego je učio neki idealistički panteizam. Filozofski se opredelio za nominalizam. Istina je i to da je prihvatio Kopernikov nazor o kretanju zemlje oko sunca. Nije teško primetiti koji su njegovi stavovi bili protivni katoličkoj veri.

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE. Sveta nas Crkva u mesecu oktobru poziva da se naročito molimo presvetom Srcu Isusovu, da bi se pučke misije sve češće i sve uspešnije obavljale. U misijskom nas pogledu Crkva poziva na molitvu, da bi svi kršćani jasno upoznali svoje obaveze prema misijama te ih delima ispunjavali.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konsultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića 20 — Tek. račun 101-704-3-533. Grafičko preduzeće »SRBOŠTAMPA« — Beograd, Zmaj Jovina broj 39 — Telefon br. 20-268.